

SU/Meeri Kesälä, Saara Hurmerinta ja Sari Toro

22.8.2023

Osaketuotto- ja vakavaraisuustilanteeseen 31.7.2023 perustuvat kertoimet ja suuret

Eläketurvakeskus (ETK) on tehnyt laskelman vuoden 2023 heinäkuun osaketuottoon ja 31.7.2023 vakavaraisuustilanteeseen perustuvista kertoimista ja suureista. Laskelmaa varten ETK on pyytänyt eläkelaitoksilta tietoja kehittyneissä valtioissa säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteina olevien osakesijoitusten tuotoista heinäkuulta sekä tietoja vakavaraisuustilanteesta 31.7.2023.

Osaketuottokerroin

Vuoden 2023 heinäkuun keskimääräinen kuukausitasoinen osaketuottokerroin on **1,21 %**. Osaketuottokertoimen edellinen kuukausitasoinen arvo oli 2,01 %.

Täydennyskerroin

Täydennyskerroin 1.9.2023 alkaen on **0,66 %**. Täydennyskertoimen edellinen arvo oli 0,64 %.

Siirtyvän vakavaraisuuspääoman osuus

Siirtyvän vakavaraisuuspääoman laskettu osuus vakavaraisuuslaskennassa käytetystä vastuovelasta 1.10.2023 alkaen on **26,4 %**. Edellinen, STM:n asetuksella 855/2023 säädetty osuus oli 26,4 % ajalla 1.7.2023–30.9.2023.

Sovellettavat säännökset

Osaketuottokertoimen laskenta perustuu TyEL 168 §:n kolmanteen momenttiin. Täydennyskertoimen, perustekorona ja vakuutusmaksukorona laskenta perustuu TyEL:n 171 §:ään ja TyEL:n 166 §:ssä tarkoitettuihin perusteisiin. Siirtyvän vakavaraisuuspääoman osuuden laskenta perustuu TVYL 29 e § toiseen momenttiin. Eläketurvakeskus on julkaissut tarkemmat tiedot laskennasta rahastoonsiirtovelvoitteeseen liittyvien laskentakaavojen 1.8.2023 päivytyssä muistiossa.

SU/Meeri Kesälä, Saara Hurmerinta ja Sari Toro

22.8.2023

Heinäkuun 2023 keskimääräisen osaketuottokertoimen laskenta

Kuukauden kk osaketuottokerroin OT_{kk} lasketaan eläkelaitosten kuukausikohtaisten osaketuottojen painotettuna keskiarvona. Painona käytetään eläkelaitosten kuukauden keskimääräistä sijoitettua osakemäärää. Yksittäisen eläkelaitoksen painoa rajataan, jottei suurilla eläkelaitoksilla ole liian merkittävä vaikutus osaketuottokertoimen arvoon. Vuositasoinen osaketuottokerroin j lasketaan kuukausikohtaisten osaketuottokertoimien keskiarvona vähennettynä yhdellä prosentilla.

Vuoden 2023 heinäkuun keskimääräinen osaketuottokerroin on 1,21 %. Laskennassa oli mukana 16 eläkelaitosta, joista 15 oli TyEL-eläkelaitoksia. Laskennassa 3 eläkelaitoksen paino rajoitettiin 15 prosenttiin. Aikaisempiin kuukausiin kohdistuneita korjauksia ei ollut.

Taulukossa 1 esitetään osaketuottokerroin vuoden 2023 toteutuneilta kuukausilta ja taulukossa 2 eläkelaitosten säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteina oleviin osakesijoituksiin sitoutuneet pääomat. Taulukossa 1 tammi-kesäkuun kuukausitasoiset osaketuottokertoimet on laskettu sosiaali- ja terveysministeriön 21.6.2023 vahvistaman TyEL-erityisperusteen poikkeussäännöksessä ilmoitetun muuntokaavan mukaisesti. Lisäksi taulukossa 1 osaketuottokerroin j_{kk} vuoden alusta kuukauden kk loppuun asti on laskettu tammi-kesäkuulle takautuvasti.

SU/Meeri Kesälä, Saara Hurmerinta ja Sari Toro

22.8.2023

Taulukko 1. Eläkelaitosten kuukausikohtaiset keskimääräiset osaketuottoker-
toimet vuonna 2023 sekä vuoden alusta kunkin kuukauden loppuun asti las-
kettu osaketuottokerroin j_{kk} .

Kuukausi kk	Kuukauden kk osaketuottokerroin, % OT_{kk}	Osaketuottokerroin keskellä vuotta kuukauden kk lopussa, % $j_{kk} = \prod_{n=1}^{kk} (1 + OT_n) - 1,01^{\frac{kk}{12}}$
tammikuu	4,91	4,83
helmikuu	0,41	5,17
maaliskuu	-0,90	4,14
huhtikuu	0,70	4,79
toukokuu	-0,06	4,64
kesäkuu	2,01	6,67
heinäkuu	1,21	7,89
elokuu		
syyskuu		
lokakuu		
marraskuu		
joulukuu		

Taulukko 2. Eläkelaitosten säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteina
oleviin osakesijoituksiin sitoutuneet pääomat yhteensä kuukausittain.

Kuukausi kk	Osakkeisiin sitoutuneet pääomat, milj. euroa $\sum_i OA_i^{kk}$
tammikuu	42 294
helmikuu	44 644
maaliskuu	44 765
huhtikuu	44 121
toukokuu	44 640
kesäkuu	44 522
heinäkuu	46 483
elokuu	
syyskuu	
lokakuu	
marraskuu	
joulukuu	

SU/Meeri Kesälä, Saara Hurmerinta ja Sari Toro

22.8.2023

Vertailuluvut TELA:n laskemille ennakoivien indeksien muutoksille kuukausittain

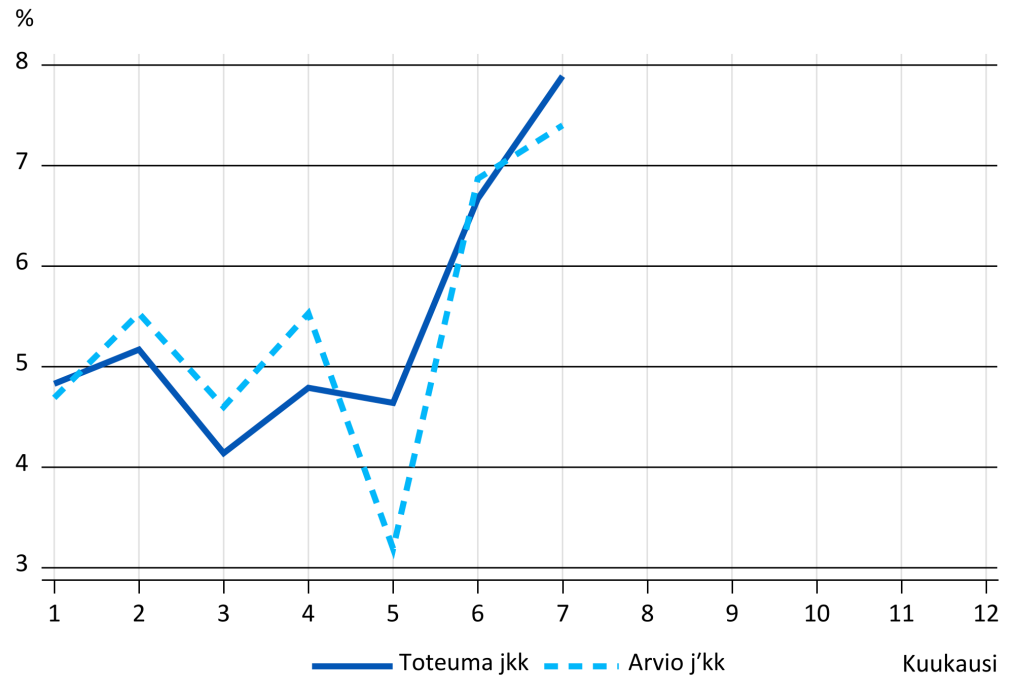
Taulukossa 3 esitetään kuluneiden kuukausien osaketuottokertoimet, osaketuotot, joissa eläkelaitosten painoa ei ole rajoitettu sekä vertailuluvut laskettuna TELA:n ennakoivilla indekseillä. TELA:n ennakoivan indeksimuutoksen laskennassa käytetään aluejakoa Suomi, Eurooppa, USA ja Japani sekä niitä vastaavia osakeindeksejä. Ennakoivan indeksin laskennassa käytetään kokonaistuottoa, joka sisältää arvon muutoksen ja osingot.

Taulukko 3. Kuukausittaiset osaketuotot ja TELA:n ennakoivilla indekseillä laskettu vertailulukku.

Kuukausi kk	Kuukauden kk osaketuotto- kerroin, % OT_{kk}	Kuukauden kk osaketuotto, painoa ei ole rajoitettu, % $\sum_i \frac{OA_i^{kk} \cdot i \cdot OT_{kk}}{\sum_i OA_i^{kk}}$	Vertailulukku laskettuna TELA:n ennakoivilla indekseillä, %
tammikuu	4,91	4,94	4,77
helmikuu	0,41	0,36	0,75
maaliskuu	-0,90	-0,99	-0,47
huhtikuu	0,70	0,71	1,41
toukokuu	-0,06	0,05	-1,44
kesäkuu	2,01	2,00	2,20
heinäkuu	1,21	1,19	0,76
elokuu			
syyskuu			
lokakuu			
marraskuu			
joulukuu			

Kuvassa 1 esitetään osaketuottokertoimet j_{kk} laskettuna vuoden alusta kuukauden kk loppuun asti sekä näiden arviot \hat{j}'_{kk} , joissa viimeisimmän kuukauden kk osaketuottokertoimen OT_{kk} sijaan on käytetty arviona OT'_{kk} TELA:n ennakoivaa indeksia.

Kuva 1. Osaketuottokertoimet j_{kk} sekä näiden arviot j'_{kk} vuonna 2023 vuoden alusta kunkin kuukauden loppuun asti laskettuina. Tammi-kesäkuun arvot on laskettu takautuvasti.

Täydennyskertoimen laskenta

Täydennyskertoimen laskennassa täydennysperuste p on eläkelaitoksen vaka-
varaisuuspääoma, josta on vähennetty työnantajan lisämaksuvelvollisuuteen
perustuva erä, jaettuna vakavaraisuuslaskennan mukaisella vastuovelalla.

Täydennyskerroin lasketaan eläkelaitosten keskimääräisestä painotetusta täy-
dennysperusteesta p seuraavasti:

$$b_{16} = \begin{cases} (1 - \lambda) \cdot 0,36 \cdot p - 0,057; & \text{jos } p < 0,198 \\ 0; & \text{jos } 0,198 \leq p < 0,218 \\ (1 - \lambda) \cdot 0,15 \cdot p - 0,026; & \text{jos } p \geq 0,218, \end{cases}$$

missä $\lambda = 0,20$. Täydennysperusteen laskennassa eläkelaitosten painot rajoi-
tetaan ensin 15 prosenttiin ja puuttuva paino täydennetään kaikille eläkelai-
toksille. Eläkelaitoksen täydennysperusteena käytetään laskennassa vähintään
10 prosenttia.

Täydennyskertoimen laskennassa käytetyn keskimääräisen painotetun täyden-
nysperusteen p arvoksi saatiin kahden desimaalin tarkkuudella 27,16 % het-
kellä 31.7.2023. Näin ollen täydennyskerroin b_{16} 1.9.2023 alkaen on 0,66 %.

SU/Meeri Kesälä, Saara Hurmerinta ja Sari Toro

22.8.2023

Laskennassa oli mukana 16 eläkelaitosta, joista 15 oli TyEL-eläkelaitoksia. Laskennassa 3 eläkelaitoksen paino rajoitettiin 15 prosenttiin. Aikaisempiin kuukausiin kohdistuneita korjauksia ei ollut.

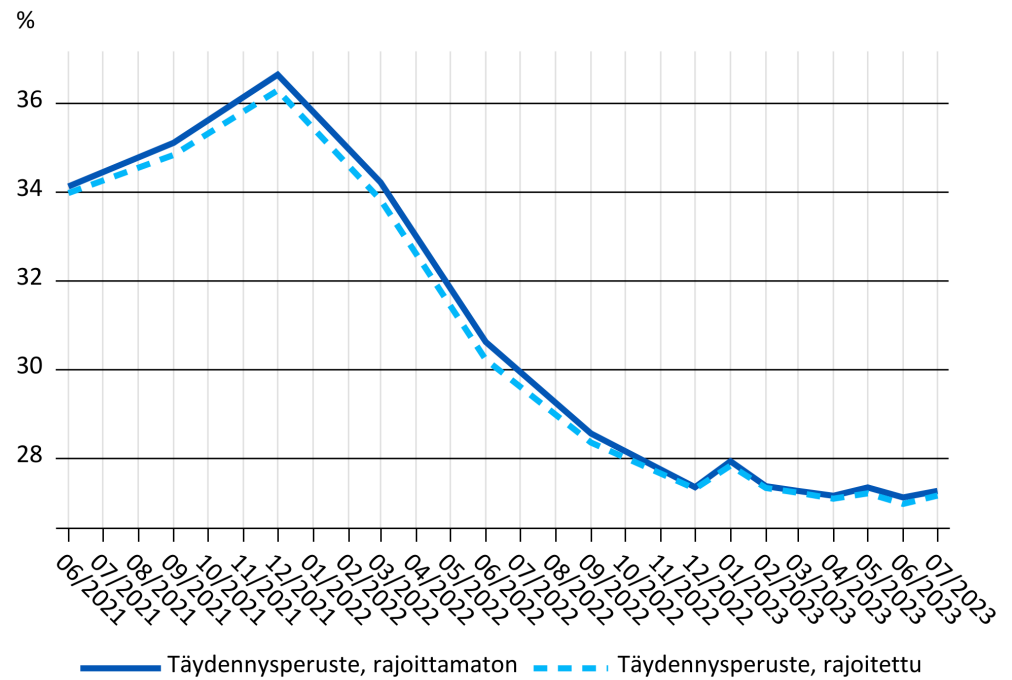
Taulukko 4. Eläkelaitosten ilmoittamat täydennyskertoimen laskentaan käytetyn täydennysperusteen yhteenlasketut väliarvot hetkellä 31.7.2023 sekä Eläketurvakeskuksen toteutuneeseen osaketuottoon perustuvalla oikaisusuurteella korjaamat tiedot. Väliarvoissa on käytetty heinäkuun tasoiselle osaketuottokertoimelle arviota $j'_{kk} = 7,40\%$. Toteutunut osaketuotto vuoden alusta heinäkuun loppuun saakka oli $j_{kk} = 7,89\%$.

Suure	Milj. euroa
Vakavaraisuuspääoma, väliarvo, $\sum A'_i$	34 109
Vakavaraisuuspääoma, oikaistu, $\sum A_i$	33 996
Vakavaraisuuslaskennassa käytettävä vastuovelka, väliarvo, $\sum V'_i$	124 550
Vakavaraisuuslaskennassa käytettävä vastuovelka, oikaistu, $\sum V_i$	124 664

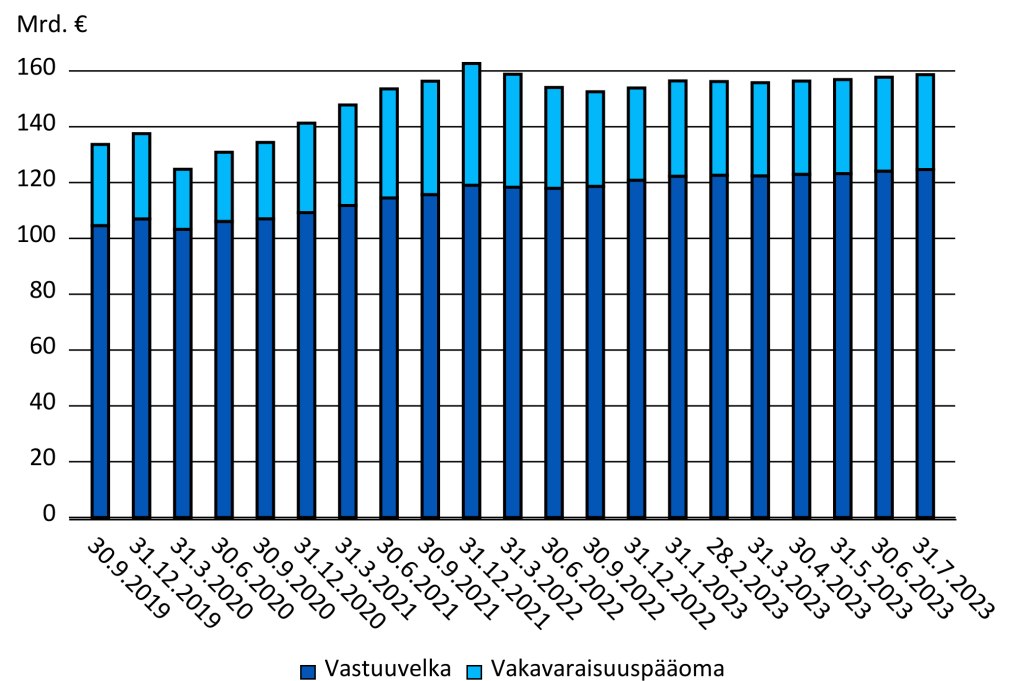
Taulukko 5. Täydennysperusteen arvot hetkellä 31.7.2023, kun eläkelaitosten painoja on rajoitettu 15 prosenttiin ja ilman painojen rajoittamista.

	Rajoitettu	Rajoittamaton
TyEL ja MEL -eläkelaitokset	27,2 %	27,3 %
TyEL-eläkelaitokset	26,4 %	26,9 %

Kuva 2. Keskimääräisen täydennysperusteen arvot ajalla 30.6.2021–31.7.2023.

Kuva 3. Eläkevarat ajalla 30.9.2019–31.7.2023. Eläkevarat on jaoteltu vakavaraisuuspääomaan ilman työnantajan lisämaksuvelvollisuuden perustuvaa erää ja vakavaraisuuslaskennassa käytettävään vastuuelkaan.

SU/Meeri Kesälä, Saara Hurmerinta ja Sari Toro

22.8.2023

Siirtyvän vakavaraisuuspääoman osuuden laskenta

Eläketurvakeskuksen laskema siirtyvän vakavaraisuuspääoman osuus vakavaraisuuslaskennassa käytetystä vastuuvelasta on 26,4 % hetkestä 1.10.2023 alkaen.

Laskenta perustuu työntekijän eläkelain mukaista toimintaa harjoittavien eläkelaitosten Eläketurvakeskukselle ilmoittamiin hetken 31.7.2023 tietoihin. Siirtyvän vakavaraisuuspääoman osuus vastuuvelasta on laskettu vastaavalla tavalla kuin täydennyskertoimen perusteena oleva vakavaraisuus. Laskennassa rajoitetaan 3 eläkelaitoksen painoa vastaavasti kuin täydennyskertoimen laskennassa.